

Omgevingsbeeld Coronavirus

Analyseperiode 10:00 uur d.d. 3 februari – 14:00 uur d.d. 4 februari

[REDACTED], DCo VWS | met input van BZ ([REDACTED])

10.2e

Wie is getroffen?	Wie is betrokken?	Wie voelt zich betrokken?
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders in quarantaine Nederlanders in China Bedrijven met locaties in China Bedrijven die voor leveringen afhankelijk zijn van China 	<ul style="list-style-type: none"> Familie / vrienden van Nederlanders in quarantaine en in China Werknemers / klanten van bedrijven die handelen met China 	<ul style="list-style-type: none"> Actieve burgers die zich (o.a. op Twitter) zorgen maken over het virus. Algemeen publiek.

Karakterisering berichtgeving

- De media-aandacht voor het nieuwe coronavirus blijft maandag en dinsdag groot, al lijkt het minder dan vorige week. Diverse landelijke media onderhouden online nog altijd een liveblog.
- De ochtendkranten staan symbool voor de vele aspecten van het coronavirus die worden belicht. Zo beantwoordt Volkskrant vijf vragen over de quarantaine, vergelijkt de krant de cijfers van het coronavirus met SARS en plaatst de krant een interview met de Chinese ambassadeur. Trouw schrijft over de economische gevolgen in Nederland. Nederlanders die in Wuhan bleven komen aan bod in Trouw en Telegraaf. NRC beantwoordt vijftien vragen over het virus. AD, Trouw en NRC berichten ten slotte over de snelle bouw van het ziekenhuis in Wuhan.
- Met betrekking tot Nederland richt het nieuws zich deze periode voornamelijk op de evacuatie en quarantaine van de Nederlanders uit Wuhan. Zo schrijft o.a. Trouw over de spelregels van de quarantaine, uitgelegd door GGD-arts Ronald ter Schegget. Nederlandse media publiceren verder interviews met betrokkenen over hun beweegredenen Wuhan wel of niet te verlaten. Ook zijn er verslagen van de evacuatie en de opvang in Huis ter Heide (Anouk Eigenraam vertelt in Nieuws & CO over de strenge protocollen tijdens de evacuatievlucht ([NOS.nl](#), [AD](#))).
- De meeste 'nieuws-updates' rondom het coronavirus, zoals die in de liveblogs of bij het ANP, richten zich nog vaak op het buitenland. Zo bericht ANP zelfs over het feit dat de mascottes van Disney geen fysiek contact meer mogen maken met bezoekers in het Japanse Tokio Disneyland.
- De WHO stelt dat er nog geen sprake is van een pandemie en dat het virus niet lijkt te veranderen. Maandag riep de WHO op geen onnodige reisbeperkingen op te leggen.
- Er is tot slot een toenemend aantal berichten over de wereldwijde economische gevolgen van de uitbraak van het virus. Daarbij wordt o.a. geschreven over Nederlandse bedrijven die importeren vanuit China, in het bijzonder de winkelketens Action en Blokker, Nederlandse pensioenfondsen, de olieprijs, de handel met China en beurzen in China en elders. Zo stopt Hyundai met zijn productie in Zuid-Korea, vanwege een tekort aan onderdelen uit China.
- Los van de vele berichten over de economische gevolgen en de aandacht voor de quarantaine blijft het op de overige invalshoeken relatief rustig in de media.

Zie hieronder de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen die naar voren komen in de media:

Aantallen

- De Chinese autoriteiten melden dat er tot en met gisteren 425 mensen zijn overleden door het virus. In totaal zijn 20.438 mensen besmet geraakt ([RTL Nieuws](#)).
- Het coronavirus heeft buiten het Chinese vasteland een tweede leven geëist. In Hongkong bezweek een man in een ziekenhuis aan de gevolgen van het virus ([NU.nl](#)).

Landen met gemelde besmettingen

- Een van de Belgen die samen met Nederlanders zondag naar huis zijn gehaald, is besmet met het coronavirus. De andere acht zouden niet geïnfecteerd zijn, ze hebben negatief getest (ANP).
- Volgens de Belgische minister Maggie De Block verkeert de besmette persoon in goede gezondheid en vertoont hij geen ziektesymptomen ([RTL Nieuws](#)).

- Journalist Leen Vervaeke, die ook op deze vlucht zat, schrijft naar aanleiding van een persconferentie van Maggie De Block dinsdagochtend: "Belangrijkste boodschap van de persconferentie: deze besmette persoon bevond zich hele tijd (eerst in vliegtuig, daarna in ziekenhuis) in quarantaine. Hij/zij vormt dus geen enkel gevaar voor Belgische bevolking."

Beschrijving in media van het virus

- Het nieuws coronavirus wordt regelmatig vergeleken met SARS. Zo schrijft [RTL Nieuws](#) dat het virus al meer levens heeft gekost in China dan de SARS-epidemie van 17 jaar geleden. Tussen 2002 en 2003 overleden 349 mensen, wereldwijd kostte SARS aan 774 mensen het leven.
- Ook farmaceut GSK gaat helpen bij de ontwikkeling van een vaccin, meldt het [FD](#) vanochtend.

Politiek

- [CDA-Kamerlid Joba van den Berg](#) laat weten dat zij samen met collega's Anne Kuik en Pieter Omtzigt Kamervragen heeft gesteld over de Nederlandse voorbereiding op het coronavirus.

Informatiebehoefte

- Nederlanders op Twitter blijven zich afvragen in hoeverre de Nederlandse samenleving gevaar loopt in aanraking te komen met het coronavirus. Dit gaat vaak samen met de kritiek op het Nederlandse quarantainebeleid, dat anders zou zijn dan in andere landen. De melding van besmetting in België wordt daarbij gebruikt als aanwijzing dat het gevaar reëel zou zijn.

Gedrag (Nederland)

Evacuatie en quarantaine van Nederlanders uit Wuhan

- De meerderheid van de vijftien Nederlanders die uit de door het nieuwe coronavirus getroffen Chinese regio Wuhan zijn geëvacueerd mogen thuis in quarantaine zitten, zegt Ronald ter Schegget, arts van GGD Brabant-Zuidoost (o.a. [Telegraaf](#), [Trouw](#)).
- Volgens de GGD zal de besmette Belg de situatie van de Nederlanders niet veranderen. "Ze worden allemaal goed in de gaten gehouden", zegt een woordvoester. "De procedure die we volgen blijft hetzelfde. Alle mensen zijn gezond" ([RTL Nieuws](#)).
- In de media zijn er verslagen van de evacuatie en de opvang in Huis ter Heide (Anouk Eigenraam vertelt in Nieuws & CO over de strenge protocollen tijdens de evacuatievlucht ([NOS.nl](#), [AD](#)).

Nederlanders elders in quarantaine

- Vier personen die zondag op Aruba aankwamen met een KLM-vlucht vanuit Amsterdam worden de komende veertien dagen in quarantaine geplaatst op het eiland omdat ze vorige week in China zijn geweest. Het gaat om vier Chinezen die op Aruba wonen en ook de Nederlandse nationaliteit hebben (ANP).

Nederlanders in het buitenland

- [Telegraaf](#) spreekt een 73-jarige in Wuhan woonachtige Nederlander die niet wil vertrekken omdat hij niet in quarantaine wil. Er zou contact zijn geweest tussen hem en de ambassade.
- [Trouw](#) spreekt met de 24-jarige ██████████, die ook bewust is achtergebleven in Wuhan.

10.2e

Gedrag in Nederlandse samenleving

- Een wokrestaurant in Kerkrade heeft een Chinese kok na aankomst uit China uit voorzorg voor twee weken naar huis gestuurd ([Telegraaf](#)).

Luchtvaart

- Beveiligers op Schiphol maken zich zorgen over het nieuwe coronavirus. Ze vinden dat ze niet goed worden beschermd door hun werkgever. Ze mogen handschoenen dragen bij het fouilleren van passagiers, maar ze willen meer, zegt een ongeruste beveiliging tegen [RTL Nieuws](#).

Economische gevolgen

- Ook Nederland gaat merken dat het nieuwe coronavirus de Chinese economie schade toebrengt. Dat verwacht econoom Marjolijn Jaarsma van het CBS. Nederland verdient naar schatting 8 miljard euro per jaar aan goederen die uit China komen. O.a. het NOS journaal bericht hierover.
- De wereldwijde angst voor het coronavirus zit ook de Nederlandse pensioenfondsen dwars. De gemiddelde dekkingsgraad liep in januari terug van 103 naar 101 procent (ANP).
- Winkelketen Action overweegt producten die normaal uit China komen, in andere landen in te gaan kopen. Circa de helft van het assortiment van Action komt uit Azië en in vrijwel elke productcategorie zitten artikelen die in China worden gemaakt (ANP).
- HEMA laat weten dat de importen niet in gevaar zijn. Productielocaties ondervinden nog geen problemen en er is voorlopig nog voldoende voorraad. De HEMA-website geeft aan dat Chinese producenten goed zijn voor 42 procent van HEMA's inkoopwaarde (ANP).
- De uitbraak van het nieuwe coronavirus kan de bevoorrading van Nederlandse bedrijven die zakendoen met China in de problemen brengen (ANP).

Gedrag (buitenland)

WHO

- Er is nog geen sprake van een pandemie (een wereldwijde epidemie), zegt de WHO dinsdag met betrekking tot het coronavirus. De WHO spreekt van een "epidemie met verschillende aandachtspunten, die we allemaal proberen te stoppen". Ook stelt de WHO dinsdag dat er geen aanwijzingen zijn dat het nieuwe virus verandert: "Het is een vrij stabiel virus" (ANP).
- Het hoofd van de WHO heeft landen maandag opnieuw opgeroepen het internationale reisverkeer niet onnodig aan banden te leggen. De Chinese gezant bij de WHO riep de internationale gemeenschap ook op "geen paniek te zaaien" over de uitbraak. (ANP).

G-7

- De ministers van Volksgezondheid van de groep van zeven vooraanstaande industriële landen (G7) zijn overeengekomen de aanpak van het nieuwe coronavirus zoveel mogelijk te coördineren. Dat zei het Duitse ministerie van Volksgezondheid maandag. De landen willen vooral samenwerken bij reisvoorschriften/adviezen en voorzorgsmaatregelen, onderzoek naar het nieuwe virus en samenwerking met de WHO, de Europese Unie en China. (ANP).

Wereldbank

- De Wereldbank onderzoekt of het technische en financiële middelen kan inzetten om de verspreiding van het nieuwe coronavirus in te dammen (ANP).

Andere landen

- Het VK heeft landgenoten in China opgeroepen dat land wanneer mogelijk te verlaten (ANP).
- Paus Franciscus heeft China 600.000 mondkapjes geschonken om het coronavirus te bestrijden (RD).
- Diverse landen zijn nog bezig met het terughalen van burgers uit China. Oezbekistan verwacht dat een vliegtuig met 250 personen binnenkort landt op de luchthaven van Tasjkent. Het laatste toestel van Ukraine International Airlines met evacués keert dinsdag terug in Kiev. In het vliegtuig zitten zo'n tweehonderd passagiers (NU.nl).

China

- China heeft maandag laten weten dringend beschermende zorgmiddelen nodig te hebben. Het land heeft bijvoorbeeld mondkapjes, beschermende kleding en beschermende brillen nodig. Volgens medisch personeel is er een tekort aan deze middelen (NU.nl).
- Het noodziekenhuis dat in Wuhan in ruim een week gebouwd is, is maandag geopend (ANP).
- Het Chinese antidopingbureau Chinada voert voorlopig geen dopingcontroles meer uit (ANP).
- China vraagt de VS om enige speelruimte in het recent afgesloten handelsakkoord (ANP).

Cruiseschepen

- Cruiseschepen van de brancheorganisatie Cruise Lines International Association waren passagiers en bemanningsleden die recentelijk in China zijn geweest (ANP).
- In Japan blijkt een passagier van het cruiseschip Diamond Princess van het bedrijf Carnival besmet te zijn met het nieuwe coronavirus. Japanse autoriteiten hebben aangekondigd dat alle passagiers op het schip gecontroleerd zullen worden op besmetting met 2019-nCoV ([NU.nl](#)).

Economische gevolgen en maatregelen internationale bedrijven

- Autofabrikant Hyundai stopt deze week met zijn productie in Zuid-Korea. Het bedrijf kampt met een tekort aan onderdelen voor de bedrading van auto's ([NOS](#)).
- De olieprijsen staan onder druk vanwege het nieuwe coronavirus. Doordat in grote delen van China het openbare leven goeddeels plat ligt, is de vraag naar olie ook minder (ANP).
- Staalfabrieken in vier Chinese provincies hebben de productie met dertig procent (goed voor 55.000 ton) verlaagd vanwege het coronavirus, meldt China Metallurgical News (ANP).
- De schade aan de economieën in Azië vanwege het nieuwe coronavirus zal het grootst zijn in de eerste helft van dit jaar, stelt kredietbeoordelaar S&P. Chinese consumenten die vanwege het virus minder geld uitgeven remmen de economie het meest, aldus de kredietbeoordelaar (ANP).
- Ryanair verwacht meer reizen binnen Europa als gevolg van het nieuwe coronavirus (ANP).

Betekenisgeving

Evacuatie en quarantaine van Nederlanders uit Wuhan

- Twitteraars noemen het onverstandig om mogelijk besmette landgenoten te repatriëren en thuis in quarantaine te stellen. Daarbij tonen zij zich overwegend wantrouwend t.o.v. de overheid.

China

- China geeft toe dat het land tekort is geschoten bij de bestrijding van het coronavirus, melden o.a. [NU.nl](#) en [NOS](#) (ook het journaal). Het permanente comité van het politburo, het dagelijkse bestuur van China, zegt dat er lessen moeten worden getrokken uit de gebeurtenissen van de afgelopen weken en dat voortaan beter moet worden ingegrepen als zich een nationale noodsituatie voordoet. Zo wil China de handel in verboden diersoorten nu snel aanpakken. Maar hoeveel daarvan terecht komt is afwachten, zegt correspondent Sjoerd den Daas. Nieuwe regels die na de SARS-epidemie van kracht werden, zijn niet goed gehandhaafd.